

SREDIŠNJI DRŽAVNI URED
ZA DEMOGRAFIJU I MLADE

KLASA: 001-01/22-01/7
URBROJ: 519-05/3-22-1

**PROGRAM PODRŠKE POBOLJŠANJU MATERIJALNIH UVJETA U DJEČJIM
VRTIĆIMA U 2022. GODINI**

Zagreb, svibanj 2022. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	3
DOSADAŠNJI PROGRAMI PODRŠKE POBOLJŠANJU MATERIJALNIH UVJETA U DJEČJIM VRTIĆIMA	5
2. CILJ PROGRAMA	6
3. FINANCIRANJE.....	6
4. METODOLOGIJA	7
5. PODNOŠENJE PRIJAVE.....	7
5.2. Prihvatljivi objekti.....	7
5.3. Prihvatljive aktivnost	7
5.4. Provedbeno razdoblje	7
5.5. Broj prijava po prijavitelju	7
5.6. Iznos sufinanciranja Središnjeg državnog ureda	8
6. POSTUPCI DO DODJELE SREDSTAVA	8
6.1. Zaprimanje, administrativna provjera i provjera prihvatljivosti.....	8
6.2. Ocjena kvalitete	8
6.3. Prijedlog za odabir	8
7. UGOVARANJE, OBVEZE KORISNIKA I ZAŠTITNI MEHANIZMI	9
8. PROVEDBA PROGRAMA.....	9
8.1. Prihvatljivi troškovi	9
8.2. Nabava.....	9
8.3. Nadzor i kontrola.....	9
8.4. Završno izvješće.....	9
9. PROMIDŽBA, EDUKACIJA, KOMUNIKACIJA I VIDLJIVOST	9
10. DONOŠENJE PROGRAMA	10

1. UVOD

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje temelj je cjeloživotnog učenja. Njegova je uloga stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti. Stoga dostupnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja svakom djetetu mora biti temeljni cilj koji proizlazi iz prava djece na brigu i jednak razvoj, ali i iz znanstvenih dokaza da se sustavan, siguran i cijelovit razvoj djece postiže njihovim ranim uključivanjem u predškolske ustanove.

Dostupnost ranog i predškolskog odgoja svakom djetetu prepostavlja smanjivanje regionalnih razlika u kvaliteti i cjeni predškolskog odgoja, dovoljan broj odgojitelja, dogradnju postojećih te izgradnju novih vrtića kako bi se svakom djetetu u Hrvatskoj osigurao kvalitetan odgoj i obrazovanje od najranije dobi, a obiteljima pomoglo u odgoju i obrazovanju njihove djece u sve zahtjevnijemu životnom okružju.

Budući izazovi s kojima se Republika Hrvatska i nadalje susreće u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja prema *Analizi pristupačnosti, kvalitete, kapaciteta i financiranja sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja*¹ su sljedeći:

1. Trenutna **obuhvaćenost djece** programima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u RH izuzetno je niska i daleko ispod Barcelonskih ciljeva.
2. Sustav karakteriziraju izrazite i rastuće **regionalne nejednakosti** glede obuhvaćenosti djece programima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja odnosno prostorne dostupnosti istih, pri čemu lokalne sredine kontinuirano pokazuju daleko manje mogućnosti razvoja te unaprjeđenja postojećih kapaciteta,
3. Trenutni sustav je **nepriuštiv velikom broju roditelja**, ponovno uz izrazite regionalne razlike u priuštivosti predškolskih programa, odnosno slabiju priuštivost programa roditeljima u manje razvijenim sredinama;
4. Postojeći je sustav posebice nepristupačan djeci nezaposlenih roditelja te djeci iz obitelji nižeg socioekonomskog statusa kako zbog premalog broja raspoloživih programa tako i zbog njihove nepriuštivosti.

Kao posljedica toga, prisutne su izražene regionalne razlike u pokrivenosti i dostupnosti dječjim vrtićima, kao i u ekonomskoj cjeni, kvaliteti i prilagođenosti potrebama roditelja. Stoga je sustav predškolskog odgoja i obrazovanja prepusten isključivo mogućnostima lokalnih zajednica koji se razlikuje prije svega po ekonomskim mogućnostima lokalne zajednice kao i

¹ Analiza pristupačnosti, kvalitete, kapaciteta i financiranja sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Zagreb, 2018.

prioritetima u toj sredini i koji dovodi do velikih regionalnih neujednačenosti u financiranju. Izdaci za funkciju ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja u pravilu su viši u gradovima negoli u općinama, ponajprije zbog većeg broja djece obuhvaćene predškolskim programima, što zahtijeva i veća sredstva. U lokalnim su proračunima 2018. godine gradovi i općine izdvajali u prosjeku **10,4% proračuna za predškolsku djelatnost.**²

Finansijsku neujednačenost prate izražene i postojane regionalne razlike u dostupnosti, pristupačnosti, priuštivosti i kvaliteti dječjih vrtića i programa u vrtićima. Kada se govori o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, obično se govori o četiri ključna aspekta sustava, a to je **dostupnost, pristupačnost, priuštivost i kvaliteta programa** ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Budući da je nedostupnost predškolskog odgoja i obrazovanja u ruralnim i slabije razvijenim područjima jedan od razloga odlaska i iseljavanja, kako mladih tako i cijelih obitelji, Središnji državni ured nastavlja s provedbom demografske mjere kojom se želi poduprijeti ostanak obitelji s djecom na tim područjima.

Ova mjeru treba pridonijeti i usklađivanju s Državnim pedagoškim standardom i većoj obuhvaćenosti djece predškolske dobi institucionalnim zbrinjavanjem radi približavanja jednom od ciljeva, prema Strategiji Europa 2020. sukladno kojem do 2020. godine 95% djece u dobi od 4 godine pa do polaska u školu treba biti obuhvaćeno predškolskim programima (European Commission, 2011.).

Iako u posljednjih deset godina upis djece u dobi od tri godine do šest godina raste, s aspekta obuhvaćenosti djece programima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja Republika Hrvatska se nalazi na začelju u usporedbi sa zemljama članicama Europske unije. Stopa sudjelovanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju djece od njihove četvrte godine do početka obveznog obrazovanja iznosi 82,8% (znatno ispod referentne vrijednosti od 95% za 2020. i prosjeka EU-a od 95,4%, iako se 2017. povećala za 7,7 postotnih bodova u odnosu na 2016.) 311 JLS-ova u kojima živi 17,4% populacije djece jasličke dobi u RH nije imalo organizirane jasličke programe na svom području³

Kada je u pitanju prostorna dostupnost razlike su očite prema statusu i indeksu razvijenosti JLS-a. Gleda li se status JLS-a u rjeđe naseljenim, ruralnim i prometno izoliranim krajevima dostupnost je predškolskih programa otežana stoga što je fizička udaljenost dječjih vrtića velika te je prisutan manji broj ustanova. U razdoblju od 2012. do 2018. stopa upisa djece u dobi od tri godine do šest godina u vrtiće u Hrvatskoj povećala se za 7,9 postotnih bodova no postoji

² Kako do vrtića za sve? Mogućnosti financiranja sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, Ured UNICEF-a za Hrvatsku, rujan 2020.

³ Analiza pristupačnosti, kvalitete, kapaciteta i financiranja sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Zagreb, 2018.

velika razlika u stopi obuhvaćenosti s obzirom na stupanj razvijenosti JLS-ova, pri čemu su stope upisa u najrazvijenijim JLS-ovima pet puta veće od onih u najslabije razvijenim.⁴

Nizak udio djece predškolske dobi u formalnoj skrbi uzrokovani je prvenstveno slabom dostupnošću vrtića, osobito izvan urbanih područja, što pridonosi velikoj prostornoj nejednakosti u dostupnosti skrbi za djecu. Stoga je nužno raditi na dalnjem širenju mreže dječjih vrtića te razvoju priuštivih programa ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

U *Priopćenju Državnog Zavoda za statistiku iz srpnja 2021. godine za početak pedagoške godine 2020./2021.*⁵ stoji da je u odnosu na prošlu pedagošku godinu, upisano **2.230 djece manje** te da **81,3% djece** pohađa dječje vrtiće kojima je osnivač jedinice lokalne uprave i samouprave. Od ukupnog broja vrtičkih objekata kojih je **1.524**, registrirano je 350 samostalnih dječjih vrtića, tj. bez područnih odjela, 285 dječjih vrtića imalo je u svom sastavu područne odjele, a bilo je i 889 područnih odjela. Redovitim programom bilo je obuhvaćeno **125.410 djece**, programom predškole 9.996 djece i kraćim programom 2.046 djece.

DOSADAŠNJI PROGRAMI PODRŠKE POBOLJŠANJU MATERIJALNIH UVJETA U DJEČJIM VRTIĆIMA

U cilju demografske obnove potrebno je osigurati mjere i/ili usluge koje bi zadovoljile potrebe obitelji s djecom rane i predškolske dobi i kako bi se stvorili preduvjeti za njihov ostanak u zajednici. Cilj ove mjere je osigurati infrastrukturne i materijalne kapacitete za povećanje dostupnosti ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Rezultati mjere (2018./2019.)

- Kroz „Projekt ulaganja u objekte dječjih vrtića“ u 2018. i 2019. financirana je izgradnja i adaptacija dječjih vrtića s ciljem osiguranja institucijskog zbrinjavanja sve djece predškolske dobi na području JLS (gradova i općina).
- Potpisano je **250 ugovora** u RH o sufinanciranju projekata usmjerenih na poboljšanje materijalnih uvjeta u **311 objekata dječjih vrtića** (za 103 grada i 147 općina RH) za koje je u Državnom proračunu izdvojeno **ukupno 115,8 milijuna kuna**, a namijenjena su jedinicama lokalne samouprave, osnivačima dječjih vrtića.
- Financijska sredstva su uložena u projektiranje, izgradnju/nastavak izgradnje ili nadogradnju objekata, sanaciju, rekonstrukciju, adaptaciju objekata ili dijela objekata, opremanje fiksnom

⁴ Kako do vrtića za sve? Mogućnosti financiranja sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, Ured UNICEF-a za Hrvatsku, rujan 2020.

⁵ Priopćenje: Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju programe predškolskog odgoja - početak ped. g. 2020./2021., Državni zavod za statistiku, 02.srpnja 2021.

opremom, uređenje okoliša, uređenje vanjskih terena te energetsku obnovu objekata dječjih vrtića.

Rezultati mjere (2021.)

- Poziv za prijavu projekata usmjerenih na poboljšanje materijalnih uvjeta u dječjim vrtićima – Središnji državni ured za demografiju i mlade objavio je u veljači 2021. godine. Poziv je iznosio **34.000.000,00 kuna** na koji se ukupno prijavilo **171 jedinica lokane samouprave i Grada Zagreba**. Pravo na sufinanciranje projekta ostvarile su **103** jedinice lokalne samouprave.

2. CILJ PROGRAMA

Program podrške poboljšanju materijalnih uvjeta u dječjim vrtićima (dalje u tekstu: Program) koncipiran je kao odgovor na razvojne prioritete lokalne i područne razine i predstavlja podršku jačanju socijalne kohezije i održivog razvoja kroz opremanje fiksnom opremom i uređenje okoliša te uređenje postojećih vanjskih terena.

Cilj programa je provođenje poticajne demografske i obiteljske politike, kroz razvoj i unapređenje postojećih kapaciteta vanjskih terena, igrališta i sportskih dvorana dječjih vrtića kako bi se omogućila raznolikost prostora za igru te doprinijelo poboljšanju sigurnosti djece u prostorijama objekta i izvan njega. Republika Hrvatska je pokazala izuzetan napredak prema ostvarivanju barcelonskih ciljeva, ali je i dalje znatno ispod razine Europske unije. Regionalizacija Hrvatske se očituje u rasprostranjenosti dječjih vrtića, zbog toga je jedan od ciljeva ovog programa smanjivanje regionalnih razlika u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Sredstvima programa pomoći će se jedinicama lokalne samouprave, osnivačima dječjih vrtića, u provedbi projekta. Ulaganje u objekte dječjih vrtića pridonijet će poboljšanju materijalnih uvjeta kao i podizanju kvalitete pedagoških standarda te doprinijeti ublažavanju postojećih regionalnih nejednakosti.

3. FINANCIRANJE

Sredstva za provođenje Programa osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2022. godinu (NN 140/21), aktivnost A934005 – Podrška pristupačnosti kulturnih, sportskih i socijalnih usluga.

Ukupan iznos sredstava osiguran za provođenje programa iznosi 11.000.000,00 kuna (slovima: jedanaestmilijunakuna).

Središnji državni ured zadržava pravo nedodjeljivanja ukupnog iznosa predviđenih sredstava.

4. METODOLOGIJA

Provjeda Programa odvija se kroz sustav odijeljenih uloga dionika u procesu. Priprema i provedba Programa je u nadležnosti Središnjeg državnog ureda, Samostalne službe za programe i projekte u području demografije i mladih. Procjena i odabir projekata u nadležnosti je Povjerenstva za procjenu i odabir projekata (u nastavku teksta: Povjerenstvo).

Prema prijedlogu Povjerenstva Odluku o raspodijeli finansijskih sredstava projekata donosi čelnik Središnjeg državnog ureda.

5. PODNOŠENJE PRIJAVE

Poziv se objavljuje na službenoj mrežnoj stanici Središnjeg državnog ureda: <https://demografijaimladi.gov.hr/> pod nazivom „Poziv za prijavu projekata usmjerenih na poboljšanje materijalnih uvjeta u dječjim vrtićima u 2022. godini“ (dalje u tekstu: Poziv) i otvoren je 30 kalendarskih dana od dana objave.

Prijavitelj podnosi prijavu na Poziv (dalje u tekstu: Prijava).

U Pozivu se određuju prihvatljivi prijavitelji, prihvatljivi objekti, prihvatljive aktivnosti te prihvatljivi iznosi sufinanciranja i postupak podnošenja prijave.

5.1. Prihvatljivi prijavitelji

Prihvatljivi prijavitelji su jedinice lokalne samouprave i Grada Zagreba, osnivači dječjih vrtića, utvrđeni Planom mreže dječjih vrtića, donesenim temeljem odredbe članka 14. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine, broj 10/97, 107/07, 94/13 i 98/19.) i jedinice lokalne samouprave, vlasnici prostora u kojemu se odvija jedina djelatnost dječjeg vrtića na području te jedinice lokalne samouprave, koje ovim ulaganjem povećavaju vrijednost vlastite imovine jedinice lokalne samouprave.

5.2. Prihvatljivi objekti

Prihvatljivi su objekti dječjih vrtića čiji su osnivači jedinice lokalne samouprave na kojima se provode prihvatljive aktivnosti u provedbenom razdoblju.

5.3. Prihvatljive aktivnost

Prihvatljive aktivnosti su nabava i ugradnja fiksnih modula za igrališta dječjeg vrtića, uređenje okoliša i uređenje vanjskih terena, nabava i ugradnja fiksnih modula za sportske dvorane dječjih vrtića.

5.4. Provedbeno razdoblje

Prihvatljivo razdoblje za provedbu aktivnosti je od 01. ožujka do 31. prosinca 2022. godine.

5.5. Broj prijava po prijavitelju

Jedan Prijavitelj podnosi jednu Prijavu u kojoj može tražiti sufinanciranje prihvatljivih aktivnosti za jedan objekt dječjeg vrtića kojemu je osnivač.

5.6. Iznos sufinanciranja Središnjeg državnog ureda

Najviši udjel Središnjeg državnog ureda u sufinanciranju prihvatljivih aktivnosti na pojedinom objektu može biti do 90% prihvatljivih troškova nastalih u provedbenom razdoblju. (U skladu s Odlukom o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti, Narodne novine 132/17).

Dodijeljena sredstva sufinanciranja mogu biti jednaka ili manja od traženih u prijavnem obrascu. Dodijeljeno sufinanciranje je najviši ukupni iznos sredstava kojim će Središnji državni ured sufinancirati Korisniku Projekt u 2022. godini.

Neće se odobriti sufinanciranje aktivnosti čija je ukupna vrijednost na jednom objektu manja od 100.000,00 kuna (slovima: stotisućakuna) s PDV-om.

Najviši ukupni iznos sufinanciranja Središnjeg državnog ureda po Korisniku može iznositi 700.000,00 kuna (slovima: sedamstotisućakuna) s PDV-om.

6. POSTUPCI DO DODJELE SREDSTAVA

6.1. Zaprimanje, administrativna provjera i provjera prihvatljivosti

Po zaprimanju prijava obavlja se provjera administrativne usklađenosti i prihvatljivosti koja obuhvaća utvrđivanje kompletnosti i prihvatljivosti prijava s obzirom na propisane uvjete poziva.

Obradu prijava i ostale potrebne dokumentacije Središnji državni ured provodi u roku od 30 dana od dana završetka prijema i registracije prijava. U fazi obrade Središnji državni ured zadržava pravo zatražiti od Prijavitelja dodatna pojašnjenja i dopune.

6.2. Ocjena kvalitete

Ocjena kvalitete prijava je u nadležnosti *Povjerenstva za procjenu i odabir projekata* (dalje u tekstu: Povjerenstvo). Povjerenstvo u postupku procijene dodjeljuje bodove svakom Prijavitelju na način utvrđen u Uputama za prijavitelje.

6.3. Prijedlog za odabir

Nakon provedene procjene Prijava, Povjerenstvo sastavlja Listu zahtjeva za odabir, vodeći računa o raspoloživosti sredstava Programa. Projekt koji se predlaže za sufinanciranje dobiva naziv **Projekt ulaganja u objekt dječjeg vrtića** (dalje u tekstu: Projekt).

Na prijedlog Povjerenstva čelnik tijela donosi Odluku o raspodjeli finansijskih sredstava odabranim projektima.

Dodijeljeno sufinanciranje je najviši ukupni iznos sredstava kojim će Središnji državni ured sufinancirati Prijavitelju Projekt u 2022. godini.

7. UGOVARANJE, OBVEZE KORISNIKA I ZAŠTITNI MEHANIZMI

Nakon donošenja Odluke o raspodjeli financijskih sredstava odabranim projektima Središnji državni ured s Korisnikom sklapa Ugovor o sufinanciranju (u nastavku teksta: Ugovor), u kojem će se utvrditi ukupni iznos sufinanciranja dodijeljen Korisniku za Projekt.

U skladu s Ugovorom, Korisnik će izraditi Finansijski plan projekta u kojem će se utvrditi udjel Korisnika u sufinanciranju u odnosu na njegovu ukupnu vrijednost i odobreni iznos sufinanciranja Projekta te sve ostale ključne obveze dionika.

Korisnik potpisom Ugovora prihvata sve uvjete provedbe Programa.

8. PROVEDBA PROGRAMA

8.1. Prihvatljivi troškovi

Prihvatljivi su troškovi nastali na Projektu u razdoblju od 01. ožujka do 31. prosinca 2022. godine.

8.2. Nabava

Korisnik provodi postupak nabave u skladu s važećim zakonskim propisima iz područja javne nabave važećeg u trenutku pokretanja postupka nabave.

Nakon provedenog postupka javne nabave Korisnik dostavlja Središnjem državnom uredu potpisano i pečatom ovjerenu izjavu da su svi postupci javne nabave za Projekt provedeni sukladno važećim zakonskim propisima iz područja javne nabave.

8.3. Nadzor i kontrola

Središnji državni ured vrši nadzor nad provedbom Projekta, a ako tako procijeni, može provoditi i *ad hoc* provjere. Korisnik je obvezan provoditi detaljni nadzor te osigurati stručni nadzor, u skladu s važećim zakonskim propisima iz područja graditeljstva.

Korisnik je dužan omogućiti predstavnicima Središnjeg državnog ureda uvid u svu dokumentaciju vezanu uz provođenje Projekta kao i kontrolu Projekta na terenu.

8.4. Završno izvješće

Po završetku projekta Korisnik je obvezan dostaviti Završno izvješće o provedenom Projektu i pravdati prihvatljive troškove, u skladu s uputama Središnjeg državnog ureda. Rok za dostavu Završnog izvješća definirati će se odredbama ugovora s Korisnikom.

Odgovornost za provedbu Projekta u cijelosti snosi Korisnik.

9. PROMIDŽBA, EDUKACIJA, KOMUNIKACIJA I VIDLJIVOST

Središnji državni ured ima obvezu kontinuiranog educiranja Prijavitelja i Korisnika te izvještavanja svih dionika i javnosti o procesu provedbe Programa. Središnji državni ured također predlaže aktivnosti uz praćenje Programa i zastupljenost vidljivosti Programa u

medijima.

Komunikacija s Korisnicima odvija se redovnom i elektroničkom poštom (e-mail: programi_projekti@demografijaimladi.hr) a Središnji državni ured će putem mrežne stranice redovito objavljivati informacije od značaja za provođenje Projekta i ne snosi odgovornost za propuštene informacije. Korisnici su se dužni pravovremeno informirati o svim fazama provedbe Projekta.

10. DONOŠENJE PROGRAMA

Čelnik tijela donosi Odluku o usvajanju Programa.